

(יחזקאל), ואחר מות הדיק הביא א"ע בעבודה זו והרל את שאר החלקים במשך כמה שנים, ובסוף ימיו שב וסדרם באופן וסדר חדש והוסיף עליהם נוספות משלו בשם "יריעות האהל" ו"שפת היריעה" ונדפסו ע"י ר' נפתלי משיכיל לאיתן (ווארשא 1874). וכן עשה לקוטים מכתבי הרי מדובנא על ההפטרות והדפוסים ע"י הנ"ל בשם "בוכב מעקב" (שם 1872) וספר שלם במסור השכל ויראת ה' בשם "ספר המדות" עם הערותיו "שירי המדות" ו"ברורי המדות" (שם 1870). גם ספר "שמן המור" עם הערות "מור ואהלות" ראשי בשמים, ובו שלשה מאמרים: שמים החדשים, ארבות השמים, ארץ החדשה, כולל חקירות ומסור וספר יקר בערכו בין ספרי הדרוש (שם 1872). דרושים ומשלים על האנדה בשם אמת ליעקב, ונופך משלו בשם "חסד לאברהם" ושם הכולל הוא יום ישועה על הנדת פסת (ואלקוא 1836). ספר "עין המים" והוא אבל כבר על מות רבינו עקיבא אינר (ברעסלוי 1838). פלאהם היה הסיבה שעל ידו נתפרסמו ספרי המניד מדובנא בין הדרשנים ע"י הלשון הצח והמליצה הנעימה שהעתיק את דברי רבו. גם פלאהם בעצמו היה מניד ודרשן בעיר מולדתו ובערים אחרות בפולין ולאחרונה בלובלין (פין. כנסת ישראל 51).

ב. מ.

פלאי: איש שנעלם שמו, ע"ד למה זה תשאל לשמי והוא פלאי (שופטים י"ג יח). ואיש הידוע להשומע אך אין לחזכיר שמו קורין אותו "פלוי אלמוני" (רות ד' א') וכן על מקום ידוע בעילום שמו: אל מקום פלוי אלמוני (ש"א כ"א ג', מ"ב ו' ח'). באחרונה נצמדו שתי המלות האלה לסלה אחת פלמוני, לפלמוני המדבר (דניאל ח' יג). הפלוי (דהיי"א י"א כ"ז, כ"ז י') הקרי הפלטי, ושם (י"א ל"ו) קרי הגלוי (כנראה מן ש"ב כ"ג כ"ז). ע"ע פלון בסמוך. בני בלי שם (איוב ל' ח') הרעים שאינם ראויים להזכר. הסופרים החרשים לפעמים כותבים ספריהם בשם זר (pseudo-nym) או בעילום שם או ברית כמו צבי שערעשעוסי שחתם שמו "יעבץ ישוע שר עסק" בתערוכת האותיות. לפעמים בהעתקת השם כמו פרידמאן=איש שלום, מאנדעלשטאם=מטה השקדים, טראכטמאן=בעל המחשבות. או בשם זר כמו י"ל קאצענעלסאן=בוקי בן יגלי, י"ב לעוונער=נחבי בן ופסי, הרב חיים טשער-נאוויץ=רב צעיר, אשר ניצברג=אחד העם. אך לרוב יבואו ברית כמו אברהם ב"ר שמואל פירקאוויץ=אב"ן רש"ף וכדומה הרבה (ע"י זאבלאצקי, לעקסיקון פסודונומים, ברדיטשוב 1902). ע"ע שמות.

ב. מ.

פלגש: ע' פילגש
פלוגתא: ע' מחלוקת

שני היה מספר הספרים של קראים ורבנים שבע מאות, ובקובץ שלישי היה 317 כ"י של שמרונים שאסף בשכם. והוא מכר כלם לבית אוצר הספרים של הממשלה במטרכורג בשנת 1867 וקבל במחירם סך גדול מערכם. פירקאוויץ הדפיס בספרו "אבני זכרון" את כתובות המצבות שמצא ותמונתן, עם ספור טפסותיו בראניסטאן (ווילנא 1872); "חותם תכנית" ויכוח עם הרבנים, אשר ספה להוצאת "מבחר ישרים" של אהרן חזקן (נחלוא 1835); "אבל כבוד" על מות אשתו ובנו יעקב (אדעסא 1866); "בני רשף" מאמרים ושירים שת"ל סמאלענסקין (ווין 1871). גבריאל פירקאוויץ במרוקי היה חתנו.

ביבליוגרפיה: גאטלאבער, בקרת לתולדות הקראים צד 105; יעלינעק, אברהם פירקאוויץ... איין געדענקבלאט, ווין 1875; דיינאר, תולדות אבן רשף, ווארשא 1875; המגיד שנה י"ט גליון 12/7; מאנדלשטאם, חזון למועד ח"ג 18, ווין 1877; גורלאנד בהשחר ח"ט 228; J. E. v. 398.

א.

פישון: הראשון מארבעה פלגות הנהר שיצא מעדן וסבב את כל ארץ החוילה (בראשית ב' י"א). ענין השם משרש פוש הוא שפעת מים, וכן מכואר במדרש שמימיו מהלכין בשופי (ב"ר פמי"ו). כי בהמון מימיו ילך למרחקים לחשקות עמקי פרי ושדי תנובות. לדעת השמרונים פישון הוא נהר נילוס היוורד מהרי חלבנה שבארץ כוש השפלה בחלק אפריקא, ומשם עובר לצפון העולם ובא עד האי מוראי, ושם מתחלק לשני זרועות והובק את האי סביב, וחוזר ומתאחד עד בואו למצרים ועובר כל אורך המדינה עד אלכסנדריא שבתוף ים האמצעי, המפסיק בין חלק אירופא לחלק אפריקא, הנקרא ים התיכון, ושם גם הנהר הזה נחלק לכמה לשונות ונופל אל הים האמצעי הזה. וכן דעת רב סעדיה גאון רש"י הראב"ע והרמב"ן. אמנם לדעת גנזיוס פישון הוא נהר אינרוס הסובב את כל גבול המערבי של ארץ הודו שהיא לדעתו ארץ החוילה על שפת ים הכספי. ולדעת יש"ר פישון הוא נהר Phasis.

ביבליוגרפיה: ארץ קדומים 162; שבע חכמות 194; משפט האורים 665.

ב. מ.

פלאהם, אברהם דובערוש (בן ר' דוד. צעדנער כותב שמו בפ"א דגושה Plahm, ומעות היא וצ"ל Flohm): דרשן ספואר וסופר מהיר, נולד במעזריטש פלך שעדלעץ בפולין בשנת 1804, ונחל בלובלין כ"ד מכת תרל"ג (1873). הוא היה הסופר של המניד המפורסם ר' יעקב מדובנא קראנץ, וכתב את דרשותיו או העתיקם בלשון עבר צחה ונעימה תחת השגחת בן המחבר ר' יצחק קראנץ, ובשנת 1830 סידר חרשי חדרושים על ספר בראשית בשם "אהל יעקב"